

Nr 114.

Av herr **Lindblom m. fl.**, *angående legalisering av den chiropraktiska verksamheten.*

De senaste åren ha medfört en väsentligt ny inställning till den chiropraktiska läkemetoden både bland läkare och allmänheten, speciellt i Amerika och England men även i Danmark och nu senast i Schweiz. De resultat man vunnit med denna metod ha lett till att även medicinskt utbildade läkare i många fall övergått till att praktisera densamma.

Det föreligger emellertid en fara i att icke utbildade eller i varje fall ofullständigt utbildade personer öppna praktik som chiropraktiker till stor skada för saken och för de många, som vilja söka hjälp enligt denna metod. Det synes därför vara nödvändigt, att även i vårt land, såsom skett i andra länder, en lagstiftning kommer till stånd på detta område. Därigenom skulle det bli möjligt att endast de, som genomgått erkända skolor för utbildning av chiropraktiker, finge rätt att utöva denna verksamhet. Endast den, som sålunda erhållit diplom från en sådan godkänd chiropraktikerskola, skulle erhålla certifikat på att få utöva denna verksamhet.

Utveckling i andra länder.

För att belysa hur läget är i andra länder må anföras, att av Amerikas 48 stater ha 43 gått in för legaliserad chiropraktik. Den amerikanska staten betalar t. o. m. bidrag i vissa fall för utbildning till chiropraktiker. Ca 250 försäkringsbolag utbetala ersättning för chiropraktisk hälsovård. Flertalet av de chiropraktiska läroanstalterna äro av amerikanska staten godkända, och alla chiropraktiker tillhörande Diplomerade chiropraktikers förening i Sverige äro utbildade från statligt kontrollerade skolor. Undervisningen vid dessa skolor är ungefär densamma, men antalet föreläsningar och övnings-timmar varierar något. På grund av de auktorisationskrav, som vissa amerikanska stater fastställa, kan ämnesvalet också avvika något. Det kan vara av intresse att höra att läkare, som ägna sig åt studier i chiropraktik, ej komma i åtnjutande av någon förkortning i studietiden, när det gäller teori och teknik. Huvudvikten i undervisningen lägges på den tekniska och praktiska övningen i att undersöka ryggraden och att lokalisera subluxationer eller förskjutningar av kotorna samt den tekniska färdigheten i att behandla sådana förskjutningar. Detta gäller i lika hög grad övriga leder.

Den teoretiska undervisningen är mycket omfattande. Man studerar anatomi, fysiologi, patologi, ortopedi, neurologi, kemi, gynekologi, hygien, röntgen m. m. Dessutom erhålles grundlig utbildning i diagnostik. Efter sålunda erhållen utbildning från auktoriserad undervisningsanstalt kan legitimationsexamen få avläggas inför särskild examensnämnd i den stat där vederbörande önskar att praktisera. Först sedan denna examen avlagts, erhåller vederbörande licens att utöva yrket.

I Schweiz infördes auktorisation i kantonen Zürich 1939 och i kantonen Genève 1946. Arbete pågår för upprättande av en skola för chiropraktiker i Genève, den andra i så fall i Europa. I Köpenhamn har påbörjats en chiropraktisk 3½-årig skola efter amerikanskt mönster. Fordran för inträde i denna är studentexamen.

En utredning torde få anses påkallad.

Ingen som närmare följt utvecklingen på detta område har kunnat undgå att märka hur metoden vunnit ökad omfattning. Därför synes tiden vara inne att vi även i vårt land närmare låta utreda, under vilka betingelser denna läkemethod må kunna komma till ökad och bättre användning för de fall den lämpar sig. Ingen läkekonst är fullkomlig eller ofelbar — inte heller den medicinska eller kirurgiska — men om läkare i något fall misslyckas, får man därför ej förkasta läkarvetenskapen. Så är väl det också på detta område. Chiropraktikens stora framgång vore otänkbar, om den icke kunnat uppvisa påtagliga resultat. Förutfattade meningar få icke utgöra hinder för en objektiv prövning. Måhända skulle en sådan leda till samma resultat som vad fallet på sin tid var i British Columbia. Dess parlament tillsatte en kommitté för utredning av den chiropraktiska läkemethoden, och efter fullgjort uppdrag yttrade den i sitt betänkande bl. a. följande: »Kommittén finner, att chiropraktiken är fullt berättigad att vinna erkännande som en självständig metod både vad idé och utövning angår vitt skild från alla andra metoder. Den borde därför utan vidare vara berättigad att erhålla rättslig giltighet och rättsligt erkännande genom att inordnas under en särskild tillsynsmyndighet, med särskilda bestämmelser avseende examina». Det torde kunna antagas, att orsaken till att man i Amerika nått så långt på detta område, som fallet är, grundar sig på att man gick in för en verkligt vetenskaplig utbildning och att man reglerade verksamheten efter sunda och praktiska linjer.

För ett tiotal år sedan gjordes en privat framställning till Kungl. Maj:t om en sådan utredning, som nu här åsyftas. Denna framställning remitterades till medicinalstyrelsen för yttrande. I sitt svar förklarade styrelsen, att den för sin del icke ville motsäta sig att en utredning av den chiropraktiska verksamheten kom till stånd, men syntes det styrelsen att en sådan

utredning lämpligen kunde ske i samband med den inom styrelsen på begäran av läkarsammanslutningar påbörjade utredningen om läkarkonsultens utövande av person, som icke äger därför föreskriven behörighet. Naturligtvis kan man avvakta denna utredning och därvid infoga förevarande spörsmål i en blivande behörighetslag. Det synes emellertid inte vara nödvändigt, eftersom denna verksamhet är så *specialartad*. I varje fall ha andra länder icke behandlat frågan på det sättet. Utan tvivel torde det bli både svårt och tidsödande att kunna komma fram till en godtagbar lagstiftning för alla de fall, som kunde tänkas behöva inrymmas i en sådan behörighetslag. Däremot förefaller det betydligt lättare att med de förebilder, man har från andra länder, komma fram till en godtagbar lösning av frågan om legalisering av chiropraktiker och om kravet på deras utbildning.

Det har icke framgått av några tillgängliga handlingar i saken, att man i de länder, där lagstiftningen införts, haft några obehag eller svårigheter därav. Tvärtom har det visat sig, att den statliga kontroll över verksamheten, man därigenom fått till stånd, enbart varit till gagn. En särskild nämnd fungerar som tillsynsmyndighet och har att pröva ansökningar om legitimation samt övervakar, att verksamheten bedrivs i enlighet med fastställda bestämmelser.

I och med att en lagstiftning på detta område komme till stånd, bleve väl även frågan om behörighet att begagna röntgen för fotografering löst, enär röntgenutbildning för fotografering och diagnostik är ett mycket viktigt ämne i den chiropraktiska studieplanen. Därvid förutsattes givetvis att radiofysiska institutionen godkänt anläggningen i vanlig ordning. Därigenom skulle man sålunda få ett slut på nu rådande förhållande, att personer med god utbildning och mångårig praktik förvägras rätten att röntgenfotografera.

För ytterligare belysning av hur lagstiftning av här antytt slag ordnats i vissa andra stater kommer material härom att tillställas vederbörande utskott.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta anhålla hos Kungl. Maj:t om skyndsam utredning angående legalisering av den chiropraktiska verksamheten samt att för riksdagen framläggas de förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

Stockholm i januari 1949.

E. A. Lindblom.

P. J. Näslund.

Karl Aug. Johanson.

Bernhard Näsgård.

Ernst Hage.

Gunnar Lodenius.

Karl Damström.

Per Olofsson.